

Dan Perșa - 60

Patimi stângace (Editura Quadrat Press, București), semnat Ioan Enea Moldovan, revine ca autor de carte la numele de gazetar care l-a consacrat, redebutând, în calitate de bibliograf, cu volumul *Viorel Savin – 60* (Editura Studion, Bacău, 2001). Valorificând zecile de cronici și recenzii risipite, în perioada 1986-2002, prin paginile unora din publicațiile amintite, cărora li se adaugă **Zburătorul**, în 2002 repetă isprava, trimițând spre cititor, sub egida aceleiași edituri, volumul de critică literară **Întâmpinări**, primul semnat de un critic al generației optzeciste băcăuane, în 2004, un nou volum util specialiștilor și cititorilor, **George Genoiu: biobibliografie**, în 2013, două consistente volume de interviuri (530 pagini), **Furtuna din camera mea**, în 2015 unul de publicistică, însumând o parte dintre editoriale, **Contra vicleanului Nimeni** și, în 2018, cutremurătorul volum de poezie **Iudacainul. Cartea întâi a pocăinței**. distins cu Premiul Special al revistei Ateneu și cu Premiul pentru cartea de poezie a anului 2018, acordat de Fundația Culturală „Georgeta și Mircea Cancicov“. E, la rândul lui, antologat de poetul George Chirilă, care, în 1999, îi selectează poemul **Invocație** pentru volumul **Icoana mamei** (Editura Amurg sentimental, București). Cu publicistică e prezent, de asemenea, în antologiile **În pragul sclaviei universale sau ultima pagină din istoria libertății. Îndosărierea electronică - atenție împotriva demnității umane și a libertății religioase** (Editura Cuget Ortodox, 2009) și **Deșteptarea 20 de ani. Istoria ziarului. Istoria Bacăului** (Bacău, Editura Deșteptarea, 2009). Într-o fază avansată de redactare avea, la un moment dat, biobibliografia consacrată poetului Radu Cârneli, însă criza economică a frânat deocamdată proiectul. În 2008 reappare cu un grupaj de poezie în **13 Plus**, apoi cu articole și cronici în **Boem@**, **Rost** și **Plumb**, dar își așteaptă rândul la tipar alte volume de poezie, cronici, eseuri, interviuri duhovnicești și publicistică religioasă. În tot, o carieră de ziarist, aflat în conducerea Filialei UZPR, și scriitor ce ar putea fi oricând un model pentru cei dornici să facă din scris un crez.

N. 26 ianuarie 1960, în Gherla, județul Cluj. **Poet, prozator, eseist, publicist, redactor, geofizician**. Fiul profesorilor Susana și Gheorghe Perșa, care în 1964 s-au mutat în Bacău, unde locuiau mama și cele două surori ale tatălui. A copilărit într-o casă din cartierul CFR, pe strada Eminescu nr. 13 și a deprins tainele scrisului și cititului la Școala Generală nr. 6 (1967-1974). În clasele primare a avut-o ca învățătoare pe Elisabeta Adam, care iubea teatrul și a montat o mulțime de piese cu elevii ei, distribuindu-l, aproape întotdeauna, în roluri negative (boierul, zmeul etc.). În clasele gimnaziale diriginte i-a fost profesorul de limba și literatura română Leibus Iosif, dascăl cu experiență și talent pedagogic, semănând cu Mihail Sadoveanu. Acesta a editat o revistă de literatură a școlii, în care a debutat, publicând mici compuneri și descrieri de natură. Copilăria i-a fost strâns legată de acel cartier de case, unde în apropiere erau dealurile pentru derdeluș de la Luizi Călugăra, pâraul Nigel (pe malurile căruia oamenii aveau cuptoare de ars ceramică și făceau chirpici), cariera de lut și Fabrica de cărămizi, în care intra uneori pentru a privi, prin fantele de tiraj din dușumea, focul. E perioada în care a început să citească, plecând uneori la școală fără să fi închis ochii întreaga noapte, furat de subiectul romanilor polițiști, de aventuri, SF, dar și de cel al unor cărți pe care biblioteca refuza să i le împrumute, cum ar fi romanele lui A. J. Cronin. Pasionat o bună bucată de vreme de Jules Verne, din creația căruia a citit vreo patruzeci și cinci de romane, a ajuns la concluzia că devenise plictisitor când i-a descoperit pe Shakespeare și Tolstoi. Lângă Shakespeare, Homer a devenit apoi autorul său preferat, nepuizabil în substanța umană și farmecul artistic. În 1975, când a devenit elev al Liceului „George Bacovia“, s-a mutat la bloc, în zona Gării. A început să joace șah și, ca junior, a ajuns la performanța de a fi vicecampion de seniori al municipiului Bacău (1977), campion județean de juniori în 1978, să se claseze pe locul I la Campionatul R.S.R. al liceelor (1979), să câștige

Cupa 30 decembrie, în 1977 etc. Treapta a II-a de liceu a urmat-o la Liceul „Henry Coandă“, unde a avut parte, între alții, de trei îndrumători deosebiți: domnul Jacotă, excepțional profesor de matematică, doamna Cârlan, profesoară de limba și literatura română, ce i-a fost și dirigintă, și profesorul de educație fizică, domnul Paidas, care i-au dat cele mai frumoase lecții de viață, învățându-l să respecte oamenii și munca lor, oricât de insignifiantă i-ar părea propria lui muncă și să facă totul cu dăruire. Pasiunea pentru paleontologie l-a condus, la absolvire, spre Facultatea de Geologie-geografie din București (1980-1985), însă imaginea romantică pe care o avea despre această disciplină s-a spulberat când a dat piept cu sistematica ei infinită. Din anul al treilea a urmat, de altfel, Secția geofizică, dar șansa a fost că și aici a avut câțiva profesori de excepție: Vasile Lăzărescu (nu a ținut ore la seria sa, dar i-a audiat cursurile), Elisabeta Hanganu, profesoară spectaculoasă de paleontologie și mare pedagog, Theodor Neagu, tot paleontolog, pe care l-a admirat pentru calitatea spirituală, vervă, memoria prodigioasă și cunoștințele de mare savant (la mineriadă i-a fost distrusă o bună parte din colecția paleontologică adunată într-o viață de om dedicată științei) și Dan Grigorescu, paleontolog din generația mai tânără, cu care a scormonit straturi fosilifere, în căutare de hadrozauri și tiranozauri autohtoni. După ce și-a susținut licența cu o lucrare de gravimetrie, a fost repartizat ca geofizician la I.P.G.G. București, în perioada 1985-1989 fiind coordonator al Formației geofizice complexe Gheorgheni. Perioadei de stagiatură i-a urmat o altă experiență, la Institutul de Meteorologie și Hidrologie București, unde, ca inginer geofizician, a lucrat la RADAR Tuzla, un radar de urmărire și influențare a fenomenelor meteorologice. În mod real, însă, nu și-a practicat meseria pentru care a făcut o pregătire performantă în facultate, fapt ce l-a determinat să se reîntoarcă la masa de scris. Spre deosebire de alți colegi de generație, atât în perioada

liceului, cât și în studenție nu a fost membru în vreun cenaclu literar și nici nu a agreat ideea acestora. Nu a avut, cu alte cuvinte, maștri, dar admiră scriitorii care pot, prin literatura lor, să-l facă să comunice cu ei. În presa literară a debutat destul de târziu, în noiembrie 1991, când SLATL i-a publicat poezia **Crez**, dar de scris a scris în permanență, cu îndârjire și program, dorința lui fiind de a scrie până când, la un moment dat, propria ficțiune va concura lumea Creată, lumea oamenilor. În 1993 a intrat pentru prima dată în redacția unei reviste culturale, tot atunci susținând și concursul pentru ocuparea postului de redactor al **Tomis**-ului, revistă la care publicase doar trei poezii, în 1992, conducând apoi secția publicistică, până în 2002, când a devenit secretar general de redacție. Aici a traversat o perioadă tracasantă și foarte agitată, din cauza punctelor de vedere total diferite pe care le-a avut privind conceperea unei publicații culturale față de punctele de vedere și stilul de conducere ale șefilor revistei. O perioadă dificilă și pentru că s-a suprapus peste o schimbare traumatică a viziunii față de existență și de actul artistic, perioadă concretizată în plan literar în diferite experimente urmărind un limbaj total al prozei. Din acest zbucium s-au născut romanul **Vestitorul**, cu care a debutat editorial în 1997, la Editura Albatros, poemele din volumul **Epopoea celestă**, distins în 1996, la Concursul Național „Al. Piru“, cu Premiul special al editorului și publicat, în 1999, de Editura Vlad & Vlad din Craiova, precum și cel de-al doilea roman, **Șah orb...**, apărut în același an la editura bucureșteană ce-l lansase pe piața literară. O lansare spectaculoasă, căci **Vestitorul** i-a adus Premiul pentru debut al Salonului Național de Carte (ediția a VII-a, Cluj-Napoca, 1997), Premiul pentru debut în proză al Filialei Dobrogea a Uniunii Scriitorilor și al revistei **Tomis** la ediția a III-a a „Colocviilor tomitane“ (Constanța, 1997) și Premiul „Bacovia“ pentru proză al revistei **Ateneu** (1998). La rândul său, romanul **Șah orb...** a fost distins cu Premiul Salonului Județean Anual de Carte de la Slobozia (octombrie 2000), iar ambele romane au ocupat poziția a treia în

topul național Superlativele literare ale anului 1997, respectiv, 2000, realizat de revista **Cuvântul**. Grație acestei excelențe primiri din partea criticii de specialitate, ca și colaborării constante – cu poezie, proză și eseuri critice – la revistele **Euphorion**, **Vatra**, **România literară**, **Timpul**, **Lucafărul**, **Ateneu**, **Calende**, **Zburătorul**, **Arca**, **Observator** (München), **Analele Dobrogei**, **Biblion**, **Metafora**, **Agora**, **Litere**, **Hyperion** ș.a., în 1997 a devenit membru al ASPRO, iar în 1998, membru al Uniunii Scriitorilor din România, Filiala Dobrogea. Un scriitor laborios și complex, un trudit al cuvântului din stirpea lui M. H. Simionescu și Ioan Groșan, ce și-a sporit zestrea și după ce a părăsit Constanța. Din 2002 este, astfel, secretar general al revistei de literatură și arte **Amphion**, din 2004 lucrează ca redactor-șef la magazinul internațional de arte plastice, arheologie și istorie **Preda's** și, până în 2005, locuiește în București, activând ca redactor la Editura Cartea Universitară, Editura Națională și la revista **România văzută de sus**. În 2006 revine în Bacău, mai întâi ca secretar general de redacție al suplimentului cultural **Meridian 27**, făcând publicistică de opinie și culturală și la **Ziarul de Bacău**, apoi ca redactor al revistei **Ateneu**. Prozator de „mare calibru“, cum l-a catalogat criticul Octavian Soviany, adaugă romanelor precedente încă cinci: **Război ascuns** (Editura Albatros, 2005), **Cu ou și cu oțet** (Editura Cartea Românească, Bu-

curești, 2007), nominalizat la Premiul **Ziarul de Iași** (2007) și Premiile Uniunii Scriitorilor (2007), distins cu Premiul Fundației „Georgeta și Mircea Cancicov“ pentru cea mai bună carte de proză a anului 2007 și Premiul Filialei Bacău a Uniunii Scriitorilor, **Cărțile vieții** (idem, 2009), **Arca** (Iași, Editura TipoMoldova, 2012), **Viața continuă** (București, Editura EuroPess Group, 2013), încununat cu Premiul pentru cartea de proză a anului 2013, în cadrul Festivalului Internațional de Creație Literar-Artistică „Avangarda XXII“ (2014), **Și eu am scufundat Atlantida** (Iași, Tipo Moldova, 2016), **Înapoi pe Solaris** (București, Meditative Art, 2017) și **Ce te faci când fantomele trecutului năvălesc și te urmăresc și... Dincolo** (idem, 2018), distins cu Premiul de Excelență pentru proză al celei de a III-a ediții a Reunilor Culturale **Alecsandriada** (2019). Împreună cu Ovidiu Dunăreanu, Liviu Lungu și Florin Șlapag figurează, de asemenea, în sumarul volumului **Concert la patru mâini. Antologie. Prozatori contemporani** (Constanța, Editura Ex Ponto), declarată Cartea de proză a anului 2005 de către Filiala Dobrogea a Uniunii Scriitorilor. Membru corespondent al revistelor **Euphorion**, din Sibiu, și **Observator**, din München, a mai editat, în perioada 1998-2001 e-revista **Inorog**, probând că și în spațiul virtual se simte la fel de bine.

Cornel GALBEN

Ianuarie 2020

- 01 - Vasile Crăiță-Mândră, pictor, 75 ani;
- 01 - Costică Lupu (1955-2019), profesor universitar, 65 ani;
- 01 - Vasile Mancaș (1875-1896), medic, 145 ani;
- 04 - Emil Cătălin Neghină, actor, 55 ani;
- 06 - Paula Ciobanu-Măriuț, pictor, 60 ani;
- 08 - Mircea Filip (1940-2013), cercetător, 80 ani;
- 13 - Salomeea Velea, grafician, 80 ani;
- 14 - Ștefan Hagimă, actor, 70 ani;
- 15 - Mihaela Murafa, actor păpușar, regizor, scenarist, 50 ani;
- 16 - Ivanca Donciu, biolog, 110 ani;
- 23 - Clement Popovici (1930-2004), silvicultor, poet, 90 ani;
- 25 - Dimitrie Ghica-Comănești (1840-1923), explorator, memorialist, 180 ani;
- 25 - Eugen Ghica-Comănești (1840-

- 1914), ofițer, politician, 180 ani;
 - 25 - Aurel Stanciu, profesor, pictor, 75 ani;
- Februarie 2020
- 01 - Eugen Berteza (1930-2009), dirijor, compozitor, 90 ani;
 - 07 - Ovidiu Lazăr, regizor, 60 ani;
 - 10 - Alphonse Sattinger, pictor, grafician, 90 ani;
 - 14 - Paul Holban (1925-1977), operator de film, 95 ani;
 - 15 - Mircea Bostan, ofițer, poet, 65 ani;
 - 15 - Ion Roșu (1945-1996), scriitor, 75 ani;
 - 21 - Constantin Berdilă (1930-2012), pictor, artist memorialist, 90 ani;
 - 23 - Costel Cosmin Cașcaval, actor, 50 ani;
 - 28 - Violeta Ursinschi, profesoară, publicistă, 60 ani;
 - 28 - Dorin Speranția (1920-1997), medic, publicist, memorialist, 100 ani.